

SHRNUTÍ

Mezinárodní akce proti klimatickým změnám

Rozhodnutí, které se přijme na konferenci OSN o klimatických změnách v prosinci 2009 v Kodani, se dotkne všech Britů i všech ostatních lidí na světě a ovlivní několik příštích generací. Tento dokument zveřejňujeme, aby všichni v Británii viděli, jaké budou naše argumenty během jednání, a aby se napomohlo diskusi, ve které bude jejich hlas slyšet.

Problém, který budou naši zástupci v Kodani řešit, je problémem celosvětovým. Podle odborníků je jasné, že musíme omezit nárůst teploty v celosvětovém měřítku pod 2°C v porovnání s předprůmyslovou úrovní, abychom měli slušnou šanci snížit rizika nebezpečných klimatických změn v budoucnosti. Tento problém však nemá dopady jen na životní prostředí. Nedělat nic by vyústilo i v dopady ekonomické a finanční. Pokud nic neuděláme, dopad na náš běžný způsob života bude mnohem větší a náklady mnohem vyšší.

V **první části** se vysvětluje, proč musíme v Kodani dosáhnout dohody – necháme-li klimatické změny i nadále probíhat a nic neuděláme, ohrozí to naši prosperitu, životní prostředí a bezpečnost. Pro Británii by to znamenalo větší riziko záplav, závažné dopady na zemědělství a častější extrémně horká léta, která by více zatížila naše zdravotnictví a dopravní infrastrukturu a oslabila naše hospodářství. V rozvojových zemích by klimatické změny vedly k humanitárním a ekologickým katastrofám, nedostatku vody a potravin, většímu šíření nemocí a většímu počtu uprchlíků. Výsledná

Pokud se nic neudělá, bude celosvětová teplota v době, kdy dítěti narozenému dnes bude 50 let, až o 2,5 °C vyšší než v předprůmyslové éře. Svět bude procházet závažnými změnami.

- Letní teploty, jako například ty, jež panovaly v létě roku 2003 v Evropě, kdy nastala rekordní horka a zemřelo 35 000 lidí, budou pravidelně překračovány. 20-30% rostlinných a živočišných druhů může vymizet.
- Produkce potravin může začít klesat, zatímco světová populace bude pravděpodobně narůstat až na 9 miliard lidí v roce 2050.
- Tyto změny by mohly vyústit v miliony lidí bez domova.
- Objem ledovců na severní polokouli by se mohl snížit o 60 %, což by mohlo ovlivnit zásoby pitné vody pro jednu třetinu světové populace.
- Závažné dopady na nejdůležitější ekosystémy.

politická nestabilita by mohla mít závažné důsledky pro naši národní bezpečnost. Klimatické změny též představují systémové riziko pro naše hospodářství.

Boj proti klimatickým změnám je však také o využití příležitostí. Británie může těžit z enormního potenciálu inovací v nových nízkoemisních technologiích a ekologickém průmyslu, který se celosvětově odhaduje na 3 biliony liber a Británii by mohl přinést až 880 000 pracovních míst. Vývoj nových, nízkoemisních zdrojů energie sníží naši dlouhodobou závislost na fosilních palivech, naše hospodářství bude méně citlivé na cenové výkyvy ropy a budoucí dodávky energie budou bezpečnější. Investice do nízkoemisních technologií je pro hospodářské zotavení zásadní.

Bojovat proti klimatickým změnám se dá pouze na základě mezinárodní dohody. Žádný stát se toho nemůže ujmout sám. Jedná se o celosvětový problém, jenž vyžaduje celosvětové řešení. Všechny státy musejí vědět, že se o řešení problému nepokoušejí samy, a nejchudší země budou potřebovat podporu od ostatních. Je třeba vycházet z předchozích dohod a stavět na nich. Musíme přijmout komplexní plán pro všechny státy, který zajistí plnění závazků.

Jedná se o naléhavou záležitost. Čím déle budeme řešení odkládat, tím horší budou následky klimatických změn a tím vyšší bude cena za opatření, která budeme muset následně přijmout. Mezinárodní politická vůle pro kodaňskou schůzku se buduje už dva roky a teď se musíme chytit příležitosti.

Druhá část nastiňuje, o jakou dohodu usilujeme, a popisuje zásadní britské priority v každé z hlavních oblastí vyjednávání.

Británie usiluje o dohodu, jež bude **ctižádostivá, efektivní a spravedlivá**.

Ctižádostivá: Británie má za to, že obecným cílem kodaňské dohody je omezení klimatických změn na roční nárůst teploty o 2 °C. To znamená, že dohoda musí zavést jasný plán na snižování celosvětových emisí o nejméně 50 % ve srovnání s rokem 1990 do roku 2050 a zavést taková opatření, která začnou snižovat objem emisí ještě v nadcházejícím desetiletí.

Rozvinuté státy musejí vést ostatní a stanovit nové závazné cíle snížit emise do roku 2050 alespoň o 80 % a zároveň určit střednědobé cíle, jež se do tohoto data budou postupně plnit. Podle analýzy IPCC by rozvinuté státy měly kolektivně snížit své emise o 25-40 % ve srovnání s rokem 1990 do roku 2020.

Hloubka úsilí a závazků **rozvojových států** musí odrážet vnitrostátní okolnosti. Zapojit do rozvoje nízkoemisního hospodářství se však s přiměřenou podporou od rozvinutých států budou muset také. Nejnovější výzkumy ukazují, že emise v rozvojových se státech jako celku budou muset klesnout zhruba o 15-30 % oproti normálnímu stavu do roku 2020.

Ctižádostivá dohoda musí též zahrnovat všechny hlavní zdroje emisí včetně letectví, přepravy a odlesňování.

Boj proti odlesňování je velmi důležitý: emise z odlesňování tvoří téměř pětinu celosvětových emisí a lesy zároveň mají značnou hodnotu z hlediska životního prostředí a biodiverzity. Existuje jednoznačný zájem mezinárodního společenství na zachování světových lesů. Ty jsou však majetkem států, na jejichž území rostou. V Kodani chceme za přihlídnutí k právům místních společenství a původních obyvatel dosáhnout dohody o snížení odlesňování tropických pralesů o nejméně 50 % do roku 2020 a celosvětově odlesňování zastavit nejpozději do roku 2030. Chceme odsouhlasit i předběžné financování, než začne fungovat dlouhodobější systém financování například z emisních povolenek.

Efektivní: Kodaňská dohoda musí zavést celkový rámec, který bude poskytovat jistotu pro další investice do čisté energie, trvale udržitelného lesního a polního hospodaření a do adaptace.

Británie podporuje zejména rozvoj celosvětového trhu s emisními povolenkami, jenž povede k ekonomickému snižování emisí a poskytne značné finanční prostředky rozvojovým státům. Chceme dohodnout mezinárodní mechanismus, který propojí systémy obchodu s emisními povolenkami v rozvinutých zemích do roku 2015 a který založí nové sektorové systémy obchodování s emisními povolenkami, aby hospodářsky vyspělejší rozvojové země získaly přístup k finančním prostředkům a ekonomickým řešením snižování emisí v nejdůležitějších sektorech. Tento mechanismus zároveň zreformuje současný Mechanismus čistého rozvoje, jenž podporuje investice rozvinutých států v rozvojových zemích a generaci emisních kreditů, aby se zlepšila jeho účinnost a ekologická efektivita.

Vývoj a zavádění **technologií** do praxe je důležitým nástrojem v boji proti příčinám a důsledkům klimatických změn od nízkoemisních zdrojů energie po budování infrastruktury, která odolá i následkům klimatických změn. V Kodani budeme chtít dohodnout rychlejší zavedení existujících technologií po celém světě, částečně vytvořením trhu s emisními povolenkami a částečně poskytováním další politické podpory a technické pomoci rozvojovým státům. Urychlíme také vývoj nových technologií, aby mohly být zavedeny na komerční bázi co nejrychleji a nejlevněji prostřednictvím zvýšených investic do inovací a zvýšené spolupráce rozvojových zemí.

Aby byla dohoda skutečně efektivní, musí být právně závazná pro všechny strany, obsahovat efektivní režim kontroly dodržování a zajistit transparentnost a dodržování závazků všech států v oblasti snižování emisí. Británie tedy žádá důkladné mechanismy pro sledování, hlášení a ověřování plnění závazků.

Spravedlivá: Klimatické změny v sobě obsahují jednu základní nespravedlnost: jsou způsobeny zejména dřívějšími emisemi průmyslově vyspělých států, ale jejich negativní účinek dopadá nejvíce a nejdříve na nejchudší a nejzranitelnější lidi. Je proto nutné, aby kodaňská dohoda poskytla podporu rozvojovým zemím, aby se mohly s klimatickými změnami vyrovnat a přijmout potřebná opatření. Budeme usilovat o to, aby nejchudší a nejzranitelnější státy světa obdržely finanční podporu, která jim umožní zahrnout opatření proti klimatickým změnám do procesů celostátního plánování, aby peníze šly tam, kde jsou nejvíce potřeba. Budeme se též snažit zabezpečit mezinárodní podporu lepším zdrojem informací o změnách podnebí, aby bylo možné hodnotit budoucí rizika klimatických změn a možnosti, jak se jim přizpůsobit.

Jednou z priorit kodaňské dohody tedy bude zajistit finanční prostředky potřebné pro přijetí opatření v rozvojových zemích v oblasti zmírňování a přizpůsobování se klimatickým změnám. Většina peněz na snižování emisí (a určitá část na přizpůsobování se) bude pravděpodobně pocházet ze soukromého sektoru, a bude tedy nezbytné dosáhnout celosvětové shody o zavedení opatření na podporu těchto investic. Bude však též potřeba vynaložit značné prostředky z veřejných zdrojů. To platí zejména z krátkodobého hlediska, aby se zajistilo dostatečně rychlé přijetí potřebných opatření, aby v příštím desetiletí emise dosáhly vrcholu a aby se státy mohly klimatickým změnám přizpůsobit.

V Kodani budeme chtít dosáhnout slibu rozvinutých zemí, že splní své závazky oficiální rozvojové pomoci a propojí tyto prostředky s klimatickými změnami. **Dále budeme chtít, aby byla určitá část prostředků na boj proti klimatickým změnám poskytnuta nad rámec existujících dlouhodobých závazků v oblasti rozvojové pomoci.** Tyto budoucí prostředky by měly poskytovat jak rozvinuté tak rozvojové státy (s výjimkou těch nejchudších) a příspěvky by se měly vypočítávat podle množství emisí a možností států platit. Budeme usilovat o systém, který bude produkovat předvídatelné množství prostředků na boj proti klimatickým změnám, aby rozvojové státy s důvěrou přistupovaly k náročným opatřením s vědomím, že na ně budou finanční prostředky.

Aby tato ctižádostivá nová dohoda fungovala, potřebujeme silné mezinárodní instituce, jež zaručí rychlé zavedení dohod do praxe v dostatečném měřítku. Kde to bude možné, chtěli bychom reformovat a využít existujících institucí. Nové by se měly zakládat, jen pokud to bude nutné. **V Kodani budeme**

usilovat o jednoduché, spravedlivé a efektivní regulační struktury pro správu financí se stejným zastoupením přispěvatelů a příjemců v koordinačním orgánu vysoké úrovně pod vedením UNFCCC.

Chceme, aby finanční prostředky na boj proti klimatickým změnám přímo podporovaly nízkoemisní a klimatické strategie jednotlivých států, které budou v souladu s mezinárodními standardy finančního řízení. To umožní, aby o tom, jak s prostředky naložit, rozhodovaly samy rozvojové státy.

Třetí část nastiňuje, co sama Británie dělá na podporu celosvětového úsilí v boji proti klimatickým změnám. Od roku 1990 se britské emise skleníkových plynů snížily o 20 %, což překročilo cíl stanovený pro Británii v Kjótském protokolu.

Podle britského zákona o klimatických změnách z roku 2008 jsme se stali prvním státem na světě, který přijal právně závazné „emisní rozpočty“, jež sníží britské emise o 34 % do roku 2020 a o 80 % do roku 2050. Koncem letošního léta vláda zveřejní odbornou zprávu s doporučenou strategií ke splnění těchto cílů. To vytvoří dlouhodobé podmínky k tomu, aby mohly podniky investovat do nízkoemisní ekonomiky. Strategie bude obsahovat i postup, jak pomoci domácnostem i firmám zlepšit energetickou účinnost, zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů (např. větrná energie a biomasa) na 15 % do roku 2020, vybudovat nové jaderné elektrárny, jež nahradí starší, a podpořit až 4 zkušební provozy geologického ukládání CO₂. To učiní z Británie světovou jedničku v oblasti nejdůležitějších technologií ke snižování emisí z uhelných elektráren. Vláda je odhodlána maximalizovat ekonomické přínosy přechodu na nízkoemisní ekonomiku, zajistit energetickou bezpečnost Británie a chránit nejzranitelnější členy společnosti.

Pro Británii je ctižádostivá dohoda z Kodaně nezbytná. Úspěch či neúspěch v tomto případě ovlivní život každého Brita a několika dalších generací. Vláda je odhodlána takové dohody dosáhnout. Je však též důležité, aby vznikl veřejný tlak na dosažení důsledné dohody v Kodani, a to jak v Británii tak po celém světě. Potřebujeme dohodu, která bude dostatečně ctižádostivá na to, abychom nastoupili cestu k cíli 2 °C, a která zajistí dostatečně rozsáhlá opatření pro nastartování investic a kroků k rychlému přechodu na nízkoemisní hospodářství. Každý může přispět k úsilí o dosažení zásadní dohody v Kodani.

Dohoda v Kodani je cenou za bezpečnější a stabilnější svět. Nemůžeme si dovolit tuto příležitost promeškat.